

Hardangervidda
villreinutval

Villreinnemnda for
Hardangerviddaområdet

10. mai 2021

Landbruks- og matdepartementet
Klima- og miljødepartementet

Skrantsyke på Hardangervidda - lokal forvaltning ber om møte med politisk ledelse i departementene.

Det vises til Mattilsynets og Miljødirektoratets oversendelse av anbefaling om håndtering av skrantesyke i Norge, datert 28. april 2021. Hardangervidda villreinutval og Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet støtter Miljødirektoratets tilnærming til håndtering av cwd på Hardangervidda. Mattilsynet sin anbefaling har ingen støtte hos den lokale forvaltningen, rettighetshavere eller fjellstyrer.

I dokumentet «Mål, strategi og tiltak for håndtering av skrantesyke i Norge etter positivt funn på Hardangervidda september 2020» beskrives ulike tiltak som har direkte virkning på villreinbestanden på Hardangervidda og muligheten til videre forvaltning og håndtering av cwd. Det er etter vårt syn en stor praktisk og prinsipiell forskjell på den tilnærming Miljødirektoratet har og det Mattilsynet legger opp til.

I VKM-rapport 2021:1 oppsummeres dagens kunnskap og usikkerhet rundt forekomst av cwd hos villrein, og det redegjøres for ulike mulige strategier og tiltak. I rapporten vektlegges en adaptiv tilnærming ved valg av tiltak for bekjempelse og om mulig utryddelse av cwd. I dette ligger det at det må velges tiltak som kan gi læring og kunnskapsoppbygging, som kan evalueres og forhåpentligvis gi grunnlag for justering av tiltak underveis. Mattilsynets anbefaling samsvarer ikke med en adaptiv tilnærming. Snarere synes anbefalingen å bygge på verst tenkelige scenarier og en forutsetting om at cwd-smitten på Hardangervidda vil ha en eksponentiell spredning i løpet av svært kort tid. Utskyting av villreinen på Hardangervidda anbefales derfor gjennomført på kort tid, med den konsekvens at videre forvaltning og kunnskapsoppbygging ikke blir mulig. Det er vår klare mening at ut fra VKM-rapporten er det ikke grunnlag for en slik tilnærming. Tvert imot hevder vi at Mattilsynets strategi er i strid med VKM sin tilråding om en adaptiv tilnærming til situasjonen.

På Hardangervidda med sine drøye 8.000 km² og flere tusen villrein anser vi jakt som det eneste akseptable forvaltningsverktøy. Vi tviler på om et statlig uttak i regi av SNO kan håndtere et uttak slik Mattilsynet vil uten at dette resulterer i store belastninger for dyra, kostnader for samfunnet og ikke minst bidra til en sterk konflikt med lokale interesser.

Lokal forvaltning har i år tilrettelagt for omfattende jakt med mål om å skyte så mange dyr som praktisk mulig og forsøke å redusere andel voksen bukk 3,5 år og eldre ned mot 0 – 3% av bestanden, jf. vedlegg. Dette i tråd med myndighetenes signaler og tiltak vurdert som aktuelle i VKM-rapporten.

Mattilsynets ønskede avskyting i 2021 er satt så høyt både når det gjelder uttak av voksen bukk og voksne simler, at det i praksis er umulig, selv med de ekstra tiltak for økt uttak i jakta som er inkludert i årets kvotevedtak. Med dette gir Mattilsynet klar melding om at de skal ha ekstraordinært statlig uttak av dyr utenom jakt. Dette uavhengig av den innsats rettighetshavere, fjellstyrer og jegere nedlegger i jakta og uavhengig av ny kunnskap mht. cwd-forekomst.

Mattilsynet anbefaler videre at villreinbestanden på Hardangervidda skal skytes ned til en «genetisk levedyktig bestand» i løpet av 2-3 år, dvs. kanskje 500 dyr. Forvaltningsmessig er dette tilnærmet lik en utrydding av bestanden og vil umuliggjøre jakt som forvaltningsverktøy i 15 – 20 år. En slik nedskyting uten ytterligere kunnskap om cwd-forekomst på Hardangervidda eller i andre villreinområder aksepteres ikke. En slik tilnærming vil trolig også gjøre videre samarbeid med lokal forvaltning, rettighetshavere, fjellstyrer og jegere med uttak av dyr og prøveinnsamling svært vanskelig.

Villreinutvalet og villreinnemnda ber om et felles møte med politisk ledelse i begge departementene for dialog og utdypende drøfting av anbefalingene fra Miljødirektoratet og Mattilsynet.

Med hilsen

Henning Ø. Poulsson /s/
Leder Hardangervidda villreinutval

Endre Lægreid /s/
Leder Villreinnemnda for
Hardangerviddaområdet

Vedlegg:

- Anbefaling om villreinkvote og jakttid for Hardangervidda høsten 2021, Hardangervidda villreinutval 23.04.2021.
- Tildeling av fellingskvote for villrein Hardangervidda 2021, Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet 29.04.2021.

Kopi:

Miljødirektoratet
Mattilsynet
Statsforvalteren Oslo og Viken
Villreintrådet i Norge
Hardangervidda grunneigarsamskipnad
Fjellstyra på Hardangervidda AS